

Návrh

ZÁKON

ze dne 2019,

kterým se mění zákon č. .../2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. .../2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, se mění takto:

1. V § 7 odst. 1 písm. d) se slova „f) až l)“ nahrazují slovy „f) až k)“, slova „f) až m)“ slovy „f) až l)“, slova „a) až f)“ slovy „a) až e)“, slova „a) až g)“ slovy „a) až f)“ a slova „§ 14 odst. 1 písm. d)“ slovy „§ 14 odst. 1 písm. c)“.

2. V § 14 odst. 1 se písmeno b) zrušuje.

Dosavadní písmena c) a d) se označují jako písmena b) a c).

3. V § 16 odst. 1 písmeno j) zní:

„j) údaj o odmítnutí provedení tlumočnické úkonu podle § 19 odst. 1 písm. c),“.

4. V § 16 odst. 2 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:

„b) kontaktní adresa,“.

Dosavadní písmena b) a c) se označují jako písmena c) a d).

5. V § 16 odst. 3 písm. a) se slova „uplynulo-li 5 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku,“ zrušují.

6. V § 16 odst. 3 se za písmeno c) vkládá nové písmeno d), které zní:

„d) údaj o odmítnutí provedení tlumočnického úkonu podle § 19 odst. 2,“.

Dosavadní písmena d) a e) se označují jako písmena e) a f).

7. V § 19 odst. 1 se na konci písmene b) slovo „nebo“ zrušuje a za písmeno b) se vkládá nové písmeno c), které zní:

„c) nemá k provedení tlumočnického úkonu dostatek odborných znalostí, nebo“.

Dosavadní písmeno c) se označuje jako písmeno d).

8. V § 19 odst. 2 se za slovo „povinnosti“ vkládají slova „nebo jiné vážné důvody“ a na konci textu odstavce 2 se doplňuje věta „Orgán veřejné moci oznámí odmítnutí provedení tlumočnického úkonu ministerstvu, které údaj o odmítnutí, včetně důvodu odmítnutí provedení tlumočnického úkonu zaznamená do seznamu tlumočnicků a překladatelů.“.

9. § 22 se zrušuje.

10. V § 25 větě třetí se slovo „a“ nahrazuje čárkou a za slovo „provedení“ se vkládají slova „ , sdělí tlumočnickovi informace o předmětu tlumočnického úkonu a případně další informace ze spisu“.

11. V § 27 se odstavec 5 zrušuje.

Dosavadní odstavce 6 a 7 se označují jako odstavce 5 a 6.

12. V § 28 odst. 3 písm. i) se slova „ , a to i pokud byla sjednána smluvní odměna“ zrušují.

13. V § 29 se odstavec 5 zrušuje.

Dosavadní odstavec 6 se označuje jako odstavec 5.

14. V § 35 se v první větě za slovo „chování“ vkládají slova „související s výkonem tlumočnické činnosti“.

15. V § 37 odst. 1 se písmena l) a n) zrušují.

Dosavadní písmena m) a o) se označují jako písmena l) a m).

16. V § 37 odst. 2 se písmena l) a o) zrušují.

Dosavadní písmena m), n) a p) se označují jako písmena l), m) a n).

17. V § 37 odst. 3 písm. a) se číslo „75 000“ nahrazuje číslem „50 000“ a slova „m) až o)“ se nahrazují slovy „l) a m)“ a slova „n) až p)“ slovy „m) a n)“.

18. V § 37 odst. 3 písm. b) se číslo „250 000“ nahrazuje číslem „200 000“ a slova „nebo m)“ se nahrazují slovy „nebo l)“.

19. V § 37 odst. 3 písm. c) se číslo „500 000“ nahrazuje číslem „300 000“ a slova „i) nebo l)“ se nahrazují slovy „nebo i)“.

20. V § 38 odst. 1 se písmeno f) zrušuje.

Dosavadní písmeno g) se označuje jako písmeno f).

21. V § 38 odst. 2 se písmeno f) zrušuje.

Dosavadní písmena g) a h) se označují jako písmena f) a g).

22. V § 38 odst. 3 písm. a) se číslo „75 000“ nahrazuje číslem „50 000“ a slova „g) a podle odstavce 2 písm. h)“ se nahrazují slovy „f) a podle odstavce 2 písm. g)“.

23. V § 38 odst. 3 písm. b) se číslo „250 000“ nahrazuje číslem „200 000“ a slova „nebo g)“ se nahrazují slovy „nebo f)“.

24. V § 38 odst. 3 písm. c) se číslo „500 000“ nahrazuje číslem „300 000“ a slova „e) nebo f)“ se nahrazují slovy „nebo e)“.

Čl. II Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2021.

Důvodová zpráva

I. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů

V současnosti je výkon tlumočnické a překladatelské činnosti upraven zákonem č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. V posledních letech však v Parlamentu ČR probíhá legislativní proces k novým předpisům, kde je tlumočnická a překladatelská činnost upravena v samostatném zákoně (sněmovní tisk č. 73). Návrh prošel úspěšně Poslaneckou sněmovnou, ale byl zamítnut Senátem. V rámci opětovného projednávání zamítnutého návrhu byly v Poslanecké sněmovně identifikovány některé oblasti v novém návrhu zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, které se zdají být klíčové pro jeho možné fungování v praxi. Vedle toho byl nový zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech schválen a v říjnu tohoto roku vyhlášen ve Sbírce. Platná právní úprava z roku 1967 bude zrušena k 1.1.2021 a nově by měl tlumočnickou a překladatelskou činnost upravovat zákon o soudních tlumočnících a soudních překladatelích.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen, a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Navrhuje se zrušit povinnost uchovávat stejnopisy tlumočnických a překladatelských úkonů a tlumočnické a překladatelské úkony předložené v elektronické podobě. Povinnost archivace by byla spojena s nepřiměřenými náklady a obtížemi, neboť překladatel by musel zabezpečovat tisíce stran archivovaných dokumentů proti přístupu třetích osob či nebezpečí požáru.

Dále se navrhuje rozšíření možnosti odmítnutí úkonů pro nedostatek odbornosti a pro jiné vážné důvody. Absence této úpravy by mohla negativním způsobem ovlivnit kvalitu tlumočnických a překladatelských úkonů. Odmítnutí úkonů z těchto důvodů se bude zapisovat do veřejné nebo neveřejné části seznamu tlumočnicků a překladatelů podle druhu důvodu odmítnutí úkonu.

Návrh mění sankce, aby lépe odpovídaly reálnému stavu příjmů na trhu tlumočnicků a překladatelů.

Návrh zakotvuje větší součinnost ze strany orgánu veřejné moci při zadávání tlumočnického a překladatelského úkonu, aby tlumočnický měl dostatek informací k přípravě na daný úkol.

V rámci institutu výtky došlo k úpravě drobných poklesků, aby bylo zřejmé, že se tyto poklesky vztahují pouze na situace v souvislosti s výkonem tlumočnické činnosti.

Dále se navrhuje zrušení evidování soukromých odměn a s tím spojené povinnosti ministerstva odměny přezkoumávat, nová koncepce zvyšuje míru soukromí tlumočnicka a překladatele.

Konečně se navrhuje možnost doplnit do seznamu tlumočnicků a překladatelů kontaktní adresu, aby tlumočnický a překladatel mohl být kontaktován na jiné adrese, než je adresa sídla.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky

Návrh je plně slučitelný s ústavním pořádkem České republiky. Této oblasti se kromě judikatury Ústavního soudu dotýká především článek 26 Listiny základních práv a svobod, který každému zaručuje právo na svobodnou volbu povolání, jakožto i právo podnikat či provozovat jinou hospodářskou činnost. Zákon však může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání či profesí, což v případě výkonu tlumočnické a překladatelské činnosti i činí.

4. Předpokládané sociální dopady, dopady na rovnost mužů a žen a dopady na životní prostředí

Nepředpokládají se specifické sociální dopady. Navrhovaná právní úprava nemá dopad na osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Navrhovaná právní úprava nemá dopad životní prostředí.

Navrhovaná právní úprava nemá dopad na rovnost mužů a žen.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí

Navrhovaná právní úprava nemá dopad na veřejné rozpočty.

6. Předpokládané dopady ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhované řešení má dopad ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů, neboť z elektronické evidence tlumočnických a překladatelských úkonů navrhuje vypustit evidenci odměn od soukromoprávních zadavatelů. Dále je pak navrhována možnost uvedení kontaktní adresy pro každého tlumočníka, jedná se však o otázku volby a není to povinností tlumočnicků. Konečně se pak navrhuje z veřejné části seznamu tlumočnicků vypustit evidenci přestupků.

Návrh zákona je plně v souladu s právními předpisy České republiky upravujícími ochranu soukromí a osobních údajů.

7. Odůvodnění návrhu na schválení předloženého návrhu zákona již v 1. čtení

V souladu s § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, se navrhuje, aby s tímto návrhem zákona Poslanecká sněmovna vyslovila souhlas již v prvním čtení. Předkládaná novela řeší nedostatky nového zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích. S ohledem na potřebu dostatečné přípravy všech dotčených subjektů na novou právní úpravu je proto nezbytné, aby navrhovaná novela nabyla platnosti v co nejtěsnější souvislosti s vlastním zákonem o soudních tlumočnících a soudních překladatelích.

II. Zvláštní část

K článku I

K bodu 1

Ustanovení § 7 zakotvuje podmínky pro výkon tlumočnické činnosti. V písmenu d) je stanovena negativní podmínka, že fyzická osoba nebyla v posledních 3 letech potrestána za vyjmenované přestupky. V návaznosti na zrušení archivační povinnosti dochází ke zrušení s tím souvisejícího přestupku, což se promítá do výše uvedeného ustanovení. Stejně tak dochází k přeznačení písmen u § 14 z důvodu zrušení povinnosti být pojištěn.

K bodu 2

Ustanovení § 14 odst. 1 písm. b) upravuje zrušení oprávnění vykonávat tlumočnickou činnost z důvodu nedodání dokladu o pojištění. V souvislosti se zrušením povinnosti být pojištěn dochází k vypuštění tohoto důvodu pro zrušení oprávnění vykonávat tlumočnickou činnost.

K bodům 3, 5 a 6

V rámci úprav seznamu tlumočnicků a překladatelů se navrhuje zrušit evidování údajů o spáchaných přestupcích ve veřejné části (s tím pak souvisí úprava údajů o spáchaných přestupcích evidovaných v neveřejné části pro potřeby dohledové činnosti ministerstva, neboť doba 5 let, po jejímž uplynutí se přesunula informace z veřejné do neveřejné části, již není relevantní). Nově by se v seznamu naopak mělo v souvislosti s rozšířením možnosti odmítnutí úkonů evidovat odmítnutí úkonu z vyjmenovaných důvodů. Podle důvodu odmítnutí se údaj запиše do veřejné nebo neveřejné části seznamu. Pokud tlumočnick odmítne úkon z důvodu nedostatku odbornosti, tento údaj se zaznamená do veřejné části seznamu, aby zadavatelé měli veškeré informace a na konkrétního tlumočnicka se neobraceli, pokud půjde o typově podobný úkon (např. překladatel odmítne překlad technických smluv ohledně turbín, tento údaj se zaznamená do evidence a napříště již zadavatelé budou mít tuto informaci, že překladatel nemá odbornost v oblasti turbín). Pokud by si tlumočnick potřebnou kvalifikaci k provedení úkonu doplnil, je možné tuto skutečnost na jeho žádost doplnit do seznamu. Do neveřejné části se pak zaznamená údaj o odmítnutí úkonu z jiných důvodů podle § 19 odst. 2.

K bodu 4

Na žádost tlumočnicka se do seznamu tlumočnicků a překladatelů запиše i jeho kontaktní adresa. Ustanovení dává možnost tlumočnickům a překladatelům stanovit vlastní kontaktní místo, které může být odlišné od adresy sídla.

K bodům 7 a 8

Změny zakotvují rozšíření možnosti odmítnutí úkonu, a to z nedostatku odbornosti a pro jiné vážné důvody. Dále se zakotvuje povinnost orgánu veřejné moci oznámit odmítnutí a jeho důvod ministerstvu, které se pak запиše podle důvodu odmítnutí do veřejné nebo neveřejné části seznamu.

K bodu 9

Tímto bodem se zrušuje povinnost pojištění zakotvená v § 22. Povinnost pojištění by znamenala příliš velký náklad pro tlumočníky a překladatele, kteří vykonávají svou činnost pouze občasně. Navíc s ohledem na charakter tlumočnické či překladatelské činnosti ve většině případů patrně nebude hrozit v případě pochybení způsobení vysoké škody, která by byla klientovi uhrazena z pojištění.

K bodu 10

Orgán veřejné moci nově sdělí tlumočnickovi informace o předmětu úkonu a případně další informace ze spisu, aby měl tlumočnicka možnost se na úkon připravit. Pro tlumočnicka je důležité vědět, v jaké oblasti bude tlumočit, aby se mohl adekvátně připravit, minimálně v rovině slovní zásoby. Zpravidla mu orgán veřejné moci sdělí základní informace k projednávanému případu, popř. dle potřeby poskytne i doplňující informace ze spisu; k tomu orgán veřejné moci nepřistoupí, pokud by tím měla být ohrožen nebo narušen účel řízení.

K bodu 11

Ustanovení § 27 odst. 5 zakotvilo povinnost uchovat stejnopisy tlumočnických a překladatelských úkonů a tlumočnické a překladatelské úkony předložené v elektronické podobě po dobu nejméně 3 let. Vypuštěním pátého odstavce dochází ke zrušení této archivační povinnosti.

K bodům 12 a 13

Do evidence úkonů se nově nebude zapisovat údaj o smluvní odměně. V souvislosti s tím je pak nutné zrušit ustanovení o přezkoumávání odměn ministerstvem s ohledem na to, že nebude mít k dispozici potřebné údaje.

K bodu 14

V případě uložení výtky se upřesňuje, že drobné poklesky v chování musí být v souvislosti s výkonem tlumočnické činnosti.

K bodům 15, 16, 20 a 21

V návaznosti na zrušení archivační povinnosti je nutné vypustit přestupek navazující na rušenou povinnost.

Dále jsou zrušeny přestupky spočívající v nesprávném sjednání smluvní odměny.

Přestupek byl zakotven v § 37 odst. 1 pro tlumočníky, v § 37 odst. 2 pro překladatele, v § 38 odst. 1 pro jednorázově ustanovené tlumočníky a v § 38 odst. 2 pro jednorázově ustanovené překladatele.

Zrušením přestupků dochází k přeznačení zbývajících přestupků, což se nutně promítá do ustanovení o správním trestání. Mantinely pro ukládání pokut jsou zakotveny v § 37 odst. 3 a § 38 odst. 3, v těchto odstavcích tedy dochází k promítnutí přeznačení přestupků.

K bodům 17, 18, 19, 22, 23 a 24

Snižují se sankce za přestupky, aby lépe odpovídaly příjmům tlumočnicků a překladatelů. Dále z důvodu zrušení některých přestupků dochází k přeznačení odkazů na přestupky.

K článku II

Nabytí účinnosti novely se navrhuje k témuž datu jako nabytí účinnosti zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích.

Praha, 25. 11. 2019

Předkladatelé: Helena Válková v. r.
Olga Richterová v. r.
Marek Výborný v. r.
Roman Sklenák v. r.
Zdeněk Ondráček v. r.
Helena Langšádlová v. r.
Martin Baxa v. r.
Věra Kovářová v. r.
Jana Levová v. r.
Jakub Michálek v. r.